

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznika. — Inerati do 80 petič vrt a Din 2, do 100 vrt a Din 2.50, od 100 do 300 vrt a Din 3, večji inerati petič vrt a Din 4. — Popust po dogovoru, inerati davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Na potovanju po severni Afriki:

Velik govor Daladiera v Tunisu

Na slavnostnem banketu v Tunisu je Daladier podčrtal željo Francije po složnem sodelovanju vsega imperija ter pozval Tunizane, da prispevajo svoj delež za veličino Francije

Tunis, 4. januarja. AA. Havas. Predsednik francoske vlade Daladier je imel na banketu, ki se je vršil sredi v njegovo čast v hotelu »Majestic« govor, ki ga je prenašal francoski radio. Daladier je v svojem govoru naglasil, da je Francija bila vedno lojalna in da je to dokazala tudi napram

domačemu prebivalstvu v Tunisu, Alžiru in Maroku. Tunis, Alžir in Maroko predstavljajo močne osnove francoskega imperija. Mi Francozi, je nadaljeval Daladier, nimamo navade upirati pogleda preko mej, ki jih je določila zgodovina. Iz tega mesta vidimo celo severno Afriko do Agadirja, z njenimi 18 milijoni prebivalcev, ki so popolnoma duhovno in materialno zedinjeni z nami. To je najboljši dokaz edinstva in lojalnosti francoskega imperija, ki ga je v današnjih časih mogoče ugotoviti. Vidim istotako kakor vsi oni, ki so v mojem spremstvu, da je naše edinstvo stvarno, močno in nerazrušljivo. Mi smo drug drugemu vdani. Mi smo odločni svobodni ljudje, ki smo že večkrat dokazali svojo požrtvovalnost braniti neodvisnost in svobodo. Nas navdaja duh bratstva, svobode in sodelovanja, ki na veličasten način prikazuje edinstvo francoskega imperija. Imeti moramo zaupanje ljudi, ki s skupnimi napori v okviru nedvomljive svobode ustvarjajo in bodo ustvarili nov družabni red. Ta dolžnost pada na vas. Prišli so dnevi, ko bo nujno treba na energičen način potrditi edinstvo francoskega imperija. Francoska vlada ima nalogo, da v vseh francoskih prekomorskih deželah vrši svojo vlogo zedinjenja, kakor se je to vedno godilo v naši zgodovini ter je meni kot sedanjemu predsedniku francoske vlade dolžnost vam povedati, da morate vi na vseh poljih delati z največjimi napori in najhitreje izkoristiti vse svoje individualne sile in vse svoja naravna bogastva. Francija bo neumorno delala v tej smeri ter vas poziva, da s svojim požrtvovalnim doprinosom k velikemu cilju ter se pokažete odločni proti vsaki brutalnosti in tiraniji. Vi morate vsak dan in povsod dokazati naša splošna načela bratstva in svobode. Na silo odgovarjate s svojo mirno močjo v zavesti varnosti. Ta del govora predsednika francoske vlade so vsi prisotni burno pozdravili.

Nato je Daladier nadaljeval: Vi Tunizani morate vedeti, da so vaši očeti in vaši bratje dali življenje na bojnem polju, da s tem dokažejo odločnost Francije. Vi Tunizani morate vedeti, da je Francija mirljuba zemlja in da je ona doživela toliko slave, da bodo morale nove generacije zelo požrtvovalno delati, ako bodo hotele tej nesmrtni francoski slavi dodati še svoj del. Toda vi morate pri tem tudi vedeti, da je mirljuba Francija popolnoma prepričana, da je dovolj močna ter se ne bo ustrašila nikogar, ki bi ji hotel ovirati njeno zgodovinsko nalogo. Francija je v stanju, da se upre vsem napadom, pa če pridejo s katerekoli strani. Nikoli Francija ne bo dovolila, da bi se pod kakršnimkoli izgovorom uničilo delo njenih prednikov v francoskem Tunisu. Potrebno je, da se na tej afriški zemlji ustvari skupnost, podobna francoski državni skupnosti, ki jo bo vedno navdajal ideal človečnosti in ki nikdar ne bo dovolila, da bi sile človečnosti prišle v sužnost.

Konec govora Daladiera je bil ponovno burno pozdravljen. Po tej slavnosti je Daladier odpotoval v Gabes.

Pariz, 4. jan. AA. Havas. »Paris Soir« poroča, da je Daladierjevo potovanje eklatantno potrdilo realnosti francoskega imperija. Korzika je del Francije, ki je ves prežet s francoskim duhom. Ta nauk smo večer doživeli v Ajacciu in Bastiji. Tudi Tunis je francoski, to se je danes videlo iz vzklikov v Bizerti in Tunisu v navzočnosti šefa vlade.

Gallus pa piše v »Intransigeant«: Brani bomo naša tla in naš imperij. Če nam ga bo hotel kdo vzeti, ga bomo branili. Če to rečemo, povemo vse. Domovina je prav tako na Korziki, kakor v Tunisu, v Alžiru in Maroku, in tu bo tudi ostala.

Kralj Jurij VI.

vladar britanskega imperija, ki bo v spremstvu kraljice meseca maja odpotoval na svoj prvi uradni obisk v Ameriko. Dalje časa se bo mudil v Kanadi, obiskal pa bo tudi Zedinjene države. Temu obisku prislujejo izreden politični pomen

Edouard Daladier

Nov mrzli val v Rumuniji

Bukarešta, 4. jan. br. Rumunijo je po južnem vremenu zadnjih dni zajel nov mrzli val. V Bukarešti je bilo davi 18, v Bezarabiji pa 25 do 30 stopenj pod ničlo. Zaradi snežnih zametov je promet zelo oviran in so ga morali na nekaterih progah popolnoma ustaviti.

V Argentini se poté

Buenos Aires, 4. jan. AA. DNB. V vsej Argentini vlada že nekaj dni nenavadna vročina. V prestolnici je poskočila toplota na 37 stopenj Celzija, v severnih pokrajinah, kakor v Tucumanu, pa celo na 46 stopenj Celzija.

Veliki izgredi na Jamaiki

Kingstown, 3. jan. V angleških rudnikih na Jamaiki so nastali veliki delavski nemiri. Po zborovanju, ki so ga priredili stavkojuči rudarji, je prišlo do krvavega spopada s policijo, pri čemer je bilo več delavcev ubitih, mnogo pa ranjenih. Posebna preiskovalna komisija vodi sedaj preiskavo o vzrokih teh nemirov.

Snežne razmere

Uradno poročilo Tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, JZSS in SPD z dne 4. 1. 1939

Bled 501 m: —1, oblačno, 52 cm snega, osenjen.
Bohinj »Zlatorog« 530 m: 0, oblačno, 90 cm snega, južen, mirno.
Bohinj Sv. Janez 530 m: 0, oblačno, 90 cm snega, južen, mirno. Pot do Zlatoroga neuporabna.
Bistrica Boh. jez. 510 m: —2, oblačno 80 cm snega, osenjen.
Jesenice 584 m: —2, oblačno, 65 cm snega, osenjen.
Jezersko 890 m: —4, oblačno, 20 cm pršča, 50 cm podlage.
Sodražica: 1, oblačno, 46 cm snega, južen.
Trojane: —2, oblačno, 10 cm snega.
Senjorjev dom 1522 m: —5, oblačno, 100 cm snega.
Ribnica na Pohorju 715 m: 2, oblačno, 40 cm snega, južen.
Mrzlica 1344 m: —3, oblačno, 50 cm snega, južen.
Peča 1654 m: —3, 100 cm snega, južen.
V vsej Sloveniji je snežilo ter je v nižinskih legah deloma južen sneg deloma osenjen, v višinskih pršil. Barometer se dviga, postaja hladneje, izgledi na boljše.

Dr. Euwe: Pirc remis!

Hastings, 3. januarja. V četrtem kolu sta se sestala bivši svetovni prvak dr. Euwe in jugoslovanski vele mojster Pirc. Po raznih poizkusih doseči kako odločilno prednost sta se morala zadovoljiti z remijem. Szabo ni mogel proti šibkemu Golombku ponoviti svoje izvrstne igre iz prejšnjih kol. Golombek si je zgradil že močno napadalo postojanko, iz katere se je madžarski prvak rešil le z žrtvijo kmeta, tako da je v 36. potezi le dosegel remis. Klein in Tylor sta morala svojo igro prekiniti. Millner-Barry in Landau kakor tudi Thomas in Sergeant so končali svoje podvige z remiji.

Stanje po četrtem kolu: Landau in Szabo 3 točke, dr. Euwe 2 in pol, Golombek, Pirc in Thomas 2, Klein in Millner-Barry 1 in pol, Sergeant 1, Tylor pol točke.

Sorzna poročila.

Curib, 4. januarja. Beograd 10. Pariz 11.60, London 20.47, New York 44.23, Bruselj 74.65, Milan 23.28, Amsterdam 240.62, Berlin 177.50, Praga 15.175, Varšava 83.75, Bukarešta 3.26.

Sestanek Litvinova in grofa Ciana na obisku v Varšavi?

Poljska si skuša zagotoviti podporo Rima in Moskve — Ozadje Ribbentropovega obiska

PARIZ, 4. jan. br. Po zanesljivih poročilih iz Varšave se potrjujejo kljub dosedanjim demantjem vesti, da bo v drugi polovici januarja obiskal Varšavo sovjetski komisar za zunanje zadeve Litvinov. Istočasno bo prispel v Varšavo tudi italijanski zunanji minister grof Ciano. V prvi polovici januarja, verjetno okrog 10. pa bo obiskal Varšavo nemški zunanji minister Ribbentrop.

Vsi ti obiski dokazujejo, da se pripravljajo v Varšavi zelo važni dogodki. V tukajšnjih diplomatskih krogih opozarjajo v zvezi s tem na razgovore, ki jih je imel med božičnimi prazniki poljski zunanji minister Beck, ki se je mudil na francoski Rivieri. Opaženo je bilo, da so ga večkrat obiskali kurirji italijanskega zunanjega ministrstva, dolge razgovore pa je imel tudi s poljskim poslanikom v Rimu.

Kakor se zatrjuje, je bilo na teh sestankih govora o možnosti sestanka Litvinova in Ciana v Varšavi. Poljska polaga največjo važnost na to, da bi svojo politiko spravila v sklad na eni strani s prijateljstvom z Italijo, na drugi strani pa z obnovljenim prijateljstvom s Sovjetsko Rusijo. Poljska si želi na ta način zagotoviti obojestransko podporo za primer, da bi bila ogrožena njena neodvisnost. V tukajšnjih diplomatskih krogih sodijo, da so varšavski načrti naleteli v Rimu na dober odmev in s tem večjo napetostjo pričakujejo napovedane obiske v Varšavi.

V zvezi s tem je tudi obisk nemškega zunanjega ministra Ribbentropa. Nemčiji je predvsem na tem, da se po daljša nenapadalna pogodba med Poljsko in Rusijo za nadaljnjih 10 let. Zadnji dogodki v Evropi so poljsko-nemško prijateljstvo precej ohladili.

Obisk angleškega kralja v Ameriki

Odpotoval bo 3. maja in ostane v Ameriki do 15. junija

LONDON, 4. jan. e. Danes je bilo službeno objavljeno in po vsej kraljevini razglašeno, da bosta Nj. Vel. angleški kralj Jurij VI. in kraljica Elizabeta odpotovala na službeni obisk v Kanado. Odpotovala bosta iz Portsmoutha na vojni ladji »Repoude« 8. maja in dospeta v Quebec 15. Tam bosta prenočila, nato pa odideta v Montreal in Ottawa, kjer ostaneta tri dni. Potem bosta prepotovala vso Kanado od obale Atlantskega morja do Tihga Oceana. Obiskala bosta Kingston, Belleville, Toronto, Winnipeg, Calgary, Vancouver in Victorio. Na povratku

bosta obiskala Jasperpark, Elmonten, Sascatum, Hamilton in znamenite slapove Niagare. Dalje časa bosta ostala edino v Banhu, v Victoriji in Jasperparku. V času od 8. do 11. junija se bosta na povabilo predsednika Roosevelta na povratku ustavila v USA, nato pa bosta nadaljevala potovanje po Kanadi, kjer bosta obiskala še več kanadskih mest, med njimi tudi Halifax, od koder kreneta z vojno ladjo na Novo Funlandijo, kamor dospeta 15. junija. Še istega dne bosta obiskala St. John, nato pa se vrneta v Portsmouth.

Organizacija „fronte narodne obnove“ v Rumuniji

Fronta bo državna, ne pa strankarsko-politična organizacija ter bo iznad vlade in parlamenta

Bukarešta, 4. jan. br. V poučenih političnih krogih zatrjujejo, da bo že jutri objavljen v uradnem listu dekret kralja, s katerim bo potrjen pravilnik nove politične organizacije Rumunije, ki se naziva »fronta narodne obnove«. Pravilnik obsega 36 členov. Med drugim določa, da je fronta narodne obnove državna, ne pa strankarsko politična organizacija. Vodstvo te fronte bo poverjeno vrhovnemu svetu, ki bo štel 150 članov. Ta vrhovni svet bo odgovoren samo kralju in bo v svoji funkciji iznad parlamenta in vlade. Nadzorstvo nad vso organizacijo in skrb za disciplino v stranki bo poverjena 24-članskemu direktoriju. Vrhovni svet bo imel izključno pravico postavljati kandidate za

parlamentarne volitve. Fronta narodne obnove bodo vodili trije generalni tajniki in sicer deljeno po stanovih. Za generalne tajnike bodo imenovani notranji minister Calinescu, Jamandi in George Bratianu.

Izgon Nemcev iz Rusije

Berlin, 4. jan. e. Povodom vesti o izgonu nemških državljanz iz Sovjetske Rusije v nemških službenih krogih poudarjajo, da jim o tem dozdaj ni znanega nič konkretnega. V Sovjetski Rusiji živi okrog 1000 nemških državljanz, ki so kot specialisti zaposleni v raznih industrijskih podjetjih.

Zahteve Slovakov na Madžarskem

Osnuje naj se Slovaška ljudska stranka kot edina predstavnica Slovakov na Madžarskem

Bratislava, 4. jan. e. Poročajo iz Budimpešte, da je večeraj slovaška manjšina madžarskemu ministru Görösu in državnemu tajniku Tiborju Patakyu, ki zastopata predsednika vlade Imredya, predložila spomenik, v kateri slovaška manjšina na Madžarskem stavlja svoje zahteve. Slovaki zahtevajo dovoljenje za ustanovitev Hlinkove slovaške ljudske stranke v Madžarski, ki bo izključna predstavica politične volje slovaške manjšine na Madžarskem. Ravno tako tudi zahtevajo ustanovitev tednika »Slovak«, ki bi bil

službeno glasilo slovaške ljudske stranke, naposled pa je treba odpraviti tudi vse nesporazume, ki so nastali zaradi stališča, ki so ga zavzele administrativne in vojaške madžarske oblasti napram Slovačkom. Slovaški delegaciji je bilo obljubljeno, da bo njenim zahtevam ugodeno. V slovaških političnih krogih v Bratislavi izjavljajo, da je treba v najkrajšem času pričakovati ustanovitev Hlinkove stranke na Madžarskem in da bo tudi v Budimpešti v kratkem začel izhajati »Slovak« kot glasilo slovaške manjšine.

Spremembe režima na Japonskem

Vlada kneza Konoye je odstopila — Novo vlado je sestavil baron Hironuma

Tokio, 4. jan. AA. Po dolgih posvetovanjih med knezom Konoyem in cesarjevo okolico je Konoye danes podal ostavko svoje vlade. Politični krogi smatrajo, da knez Konoye ne bo prevzel sestave nove vlade. Mandat za sestavo nove vlade je dobil baron Hironuma.

Politični krogi računajo, da bo nova japonska vlada sestavljena približno takole: predsedništvo prevzame Hironuma, zunanje zadeve Arisagaki, pomorščarstvo Hasigava, notranje zadeve Shione, poljedelstvo Sakaj. Admiral Nasigava, ki bo prevzel ministristvo pomorščarice, je zdaj komandant pomorske baze v Jokosuki, preje pa je bil glavni zapovednik japonske pomorščarice, ki je

operirala v kitajskih vodah. Novi minister za notranje zadeve Shione je bil v dosednji vladi pravosodni minister ter vzdržuje zelo ozke zveze z baronom Hironumom.

Obveščeni krogi trdijo, da je do krize kabineta kneza Konoye prišlo zaradi strankarskih bojev v sedanjem parlamentu. Posebno so se stranke borile proti novemu političnemu pokretu »nacionalne mobilizacije«. Gotovi krogi so zaradi tega poskušali doseči razpust parlamenta. Dosedanji minister notranjih zadev admiral Svechugo je bil vodja teh krogov. Novi predsednik vlade Hironuma je imel zelo ozke zveze z zgoraj omenjenimi krogi.

Hudi viharji na Črnem morju

Mnogo ladij se je potopilo — številne smrtnne žrtve

Carigrad, 4. jan. br. Na Črnem morju besni že od ponedelja snežni vihar, ki se je razširil sedaj tudi na Anatolijo. Ker so vse brozjavne in telefonske zveze prekinjene, podrobnosti še niso znane. Splošno ugotavljajo, da takega neurja ne pomnijo že 30 let. Deset turških parnikov, ki so bili zasidrani v ereglijski luci in dva grška parnika, je vihar odtrgal ter jih treščil na pečine, kjer so se razbili. Posebno tragična je usoda 2000-tonskega potniškega parnika »Milet«, ki ga je vihar treščil na razbitine

nekega drugega parnika. »Milet« se je dobesedno razklat na dvoje in se takoj potopil. Rešila sta se samo dva mornarja. Pet večjih potniških parnikov se bori na odprtem morju z viharjem, a jim ne morejo priskočiti na pomoč. Nad 100 manjših ladij je vihar odplaval in so se razbile. Računajo, da je neurje že dosedaj zahtevalo zelo številne smrtnne žrtve. V Anatoliji se je pod težo snega porušilo več hiš in je tudi tu bilo obilo smrtnih žrtev.

Epidemija hripe na Poljskem

V par dneh je obolelo na stotisoče ljudi — Smrtni primeri so redki

VARŠAVA, 4. jan. br. Po naravnost sibirski simi je zavihala sedaj na Poljskem južno vreme, ki pa je prineslo drugo nevšečnost. Razpasla se je namreč hripa, ki je v par dneh zavnela značaj resne epidemije. Samo v Varšavi je obbolelo zadnje tri dni nad 100.000 ljudi. V Krakovu je prijavljenih nad 50.000 obolelih. Gledališča so zaprta, ker je vse osebe zbolele na hripa. Tudi v državni uradih manjka polovica uradnikov. Vsi zdravniki so mobilizirani ter se neč in dan na nogah. Bolnišnice so

prenapolnjene. Hripa pa poteka za enkrat zelo lahko in so smrtni primeri redki.

Stavka šoferjev v New Yorku

NEW YORK 4. januarja. AA. Reuter: V avtomobilski in prometni delavci je danes stopilo v stavko 11.000 šoferjev. V prometu je ostalo še 5.000 taksi-avtomobilov, ki jih vozijo lastniki sami.

